

Tekst 2

Regel 8-14 **Video** t/m **accesserit**

Cicero gebruikt in deze regels een retorische techniek die het voor hem mogelijk maakt de zaken voor zijn tegenstander nadelig voor te stellen.

- 2p 14 a Beschrijf deze techniek.
b Leg uit dat deze techniek het voor hem mogelijk maakt de zaken voor zijn tegenstander nadelig voor te stellen.

Regel 16 **id quod commemoravit Erucius**

- 2p 15 a Leg uit dat deze toevoeging Cicero's betoog sterker maakt. Ga in je antwoord in op de rol van Erucius in het proces.
b Citeer uit de regels 24-28 (**Respondebo** t/m **crimine**) het Latijnse tekstelement dat dezelfde functie heeft in Cicero's betoog als **id quod commemoravit Erucius** (regel 16).

Regel 19 **nostra pecunia**

Door het woord **nostra** te gebruiken vereenzelvigd Cicero zich met zijn cliënt.

- 2p 16 Citeer uit de regels 24-28 (**Respondebo** t/m **crimine**) de vier Latijnse werkwoordsvormen waarmee Cicero hetzelfde effect bereikt.

Regel 25 **sectorem**

In de regels 17-23 (**Opinor** t/m **conferetur**) heeft Cicero de activiteit van dergelijke personen in twee verschillende bewoordingen beschreven.

- 2p 17 Citeer uit de regels 17-23 (**Opinor** t/m **conferetur**) de twee desbetreffende Latijnse tekstelementen.

Regel 23-28 **Dices** t/m **crimine**

Cicero zegt in deze regels dat zijn tegenstander op drie punten toegeeft wat Cicero over hem beweert.

- 2p 18 Noteer in eigen woorden deze drie punten.

Regel 27-28 **At** t/m **crimine**

Uit deze woorden is een a-fortiori-redenering op te maken.

- 1p 19 Noteer in eigen woorden deze a-fortiori-redenering.

Regel 34-35 **Videamus** t/m **facta sunt**

- 1p 20 Beschrijf de inhoudelijke overeenkomst tussen deze woorden en een opmerking uit de regels 1-7 (**Erucius** t/m **neem**).

Regel 36-37 **Vereor** t/m **pepercerim**

- 1p 21 De strekking van deze zin wordt het best weergegeven door:
- A Ik vrees dat ik je niet hard genoeg kan aanpakken, want ik weet zeker dat je een schurk bent.
  - B Je bent een schurk, maar ik wil niet dat het straks lijkt alsof ik je te hard heb aangepakt.
  - C Je bent misschien geen schurk en dus heb ik je waarschijnlijk veel te hard aangepakt.
  - D Om mijn cliënt succesvol te verdedigen moet ik je zo hard mogelijk aanpakken.

Regel 39-42 **Tene** t/m **accusatore**

In deze regels noemt Cicero het onderwerp waarover het proces volgens hem eigenlijk zou moeten gaan.

- 2p 22
- a Citeer uit deze regels het desbetreffende Latijnse tekstelement.
  - b Beschrijf in eigen woorden de tegenstelling die Cicero in deze regels aangeeft tussen de **ceteri socii** (regel 40) en T. Roscius Magnus.

Regel 46-49 **Quid** t/m **pertinebat**

- 2p 23
- a Noteer in eigen woorden wat concreet het onderwerp is van **pertinebat** (regel 49).
  - b Noteer een inhoudelijk argument voor de bewering dat de woorden **ad te minime omnium** (regel 48) terecht gebruikt zijn door Cicero. Baseer je antwoord op een gegeven uit de regels 6-9 van tekst 1 (**Erant** t/m **metuebat**).

Regel 50-56 **An** t/m **nuntiaret**

In deze regels bestrijdt Cicero een mogelijk tegenargument.

- 2p 24
- a Beschrijf in eigen woorden dit tegenargument.
  - b Beschrijf in eigen woorden de redenering die Cicero in deze regels gebruikt om dit tegenargument te bestrijden.

Tekst 3

- 38p Bestudeer de inleiding en de aantekeningen bij tekst 3.
Vertaal de regels 1 t/m 13 in het Nederlands.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.